

Willem Nieland

"IK **TEKEN** VOORAL IN M'N **HOOFD**"

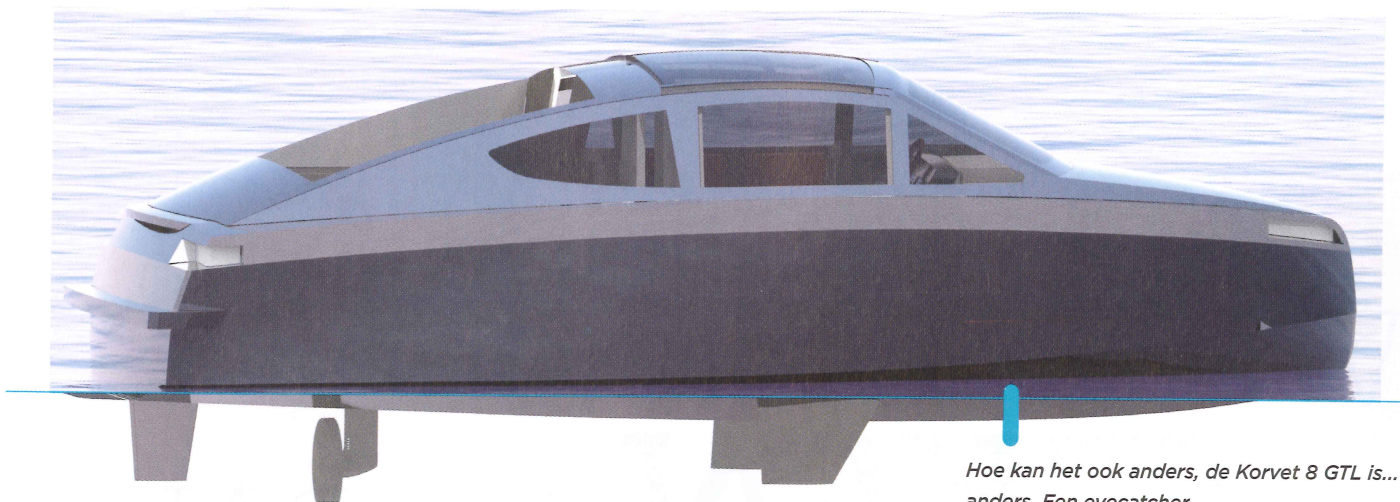
Willem Nieland's ster als jachtontwerper begon ruim twintig jaar geleden te rijzen. "Dat m'n ouders een halve eeuw geleden hun eerste zeiljachtje kochten, heeft er natuurlijk alles mee te maken. Vanaf dat moment liet het water me niet meer los en wilde ik leren ontwerpen." De introductie van de ONJ 1020 was belangrijk daarbij. Nieland (61): "Dit ontwerp kwam voort uit een kleine, snelle pilot en werd in 2003 verkozen tot Hiswa Boot van het Jaar, waarvan er meer zouden volgen." Een ander ontwerp rolde eerder uit de printer. Nieland kijkt trots als hij erover vertelt: "Het was in de jaren negentig, de tijd dat de bekende Brabantse industrieel Wim van der Leegte (VDL-groep) net Van der Valk Yachts had overgenomen. Gelukkig trof ik iemand die zo brutaal was om met mijn ontwerp bij deze werf binnen te stappen. M'n Pilot 44, want daar hebben we het over, bleek een schot in de roos. Vierenveertig exemplaren werden er gebouwd, een droomstart." Samen met diverse andere Pilot-modellen kwam de teller uit op een totaal van zeventig

stuks. Trots is hij ook op een andere hit, de Kuster. "Dit was juist helemaal geen snelvaarder, maar een gedegen stalen waterverplaatser." Nieland's naam en faam als motorjachtontwerper was daarmee gevestigd. "Na vele andere projecten ben ik momenteel actief met de Korvet in verschillende afmetingen, inclusief een kleine dwarsdenker: de Korvet 8 GTL."

Ruimte

Tekenen en ontwerpen doet Willem Nieland al z'n hele leven - mensen en dingen, apparaten die hij verbetert. "Ik ben een leergierige autodidact. Ik slaap weinig en studeer veel, nog altijd." In z'n portfolio staan ook niet alleen pleziervaartuigen. "Of het nu gaat om een *mobile home* of om een markant jacht, ieder ontwerp is een uitdaging. Daarbij trek ik regelmatig schijnbaar onmogelijke ontwerp-opdrachten aan. Ik gedij namelijk goed als de ontwerp-opdracht beperkingen in zich heeft. Die beperkingen ervaar ik zelfs als ruimte." Zo kennen we Willem Nieland. Zou hij een ontwerp van een

EEN ONTWERP DAT AFWIJKT VAN HEERSENDE OPVATTINGEN ROEPT VRAGEN OP DIE BEANTWOORD MOETEN WORDEN. WAT IS DIT, WAAROM DAT, LEG EENS UIT! WILLEM NIELAND DOET NIET ANDERS. Z'N ONTWERPEN ZIJN OOK ANDERS EN NIELAND ZELF OOK. DE TERM DWARSDENKER DEFINIEERT HEM. EN IN EEN WERELD VAN CONSENSUS IS DAT EEN VERADEMING.

Hoe kan het ook anders, de Korvet 8 GTL is... anders. Een eyecatcher.

werf slechts hoeven uitwerken, dan raakt hij verveeld. Nieland: "De fase daarvoor, daar maak ik graag het verschil. Zijn de ontwerpeisen veel stahoogte bij minimale doorvaarhoogte, dito niveauverschillen en minimale bouwkosten, zoals bij de recente Peddler 9.50, dan word ik scherp."

Nadenken

Dat ontwerpen een kwestie is van veel rekenen en tekenen, dat valt nog te bezien. Voor Nieland betekent het ook veel nadenken. Nieland: "Natuurlijk is ontwerpen ook naar tekeningen staren en aantekeningen maken. Maar een groot deel van het proces speelt zich niet af achter een bureau. Ontwerpen gaat gewoon door als je de hond uitlaat. En laatst heb ik nog een ontwerpprobleem opgelost onder de douche." Van denken in kaders en tunnelvisie gruwelt hij en in z'n ontwerpen zie je dat terug, niet zelden opvallend en *out of the box*. Dat hij niet in een hokje thuisheert, wordt ook geïllustreerd door z'n standpunten. Komen we bijvoorbeeld te speken over de Franse jachtbouw, dan zou je kunnen denken dat je zijn antwoord al kent. *Mainstream*, grote merken, veel dezelfde

"Ik ben
spaarzaam
opgevoed.
Zeilen scheelt
brandstof"

serieproducten, daarmee heeft Nieland vast heel weinig. "Toch wel. Frankrijk is het land met de moedigste watersporters en de meest vindingrijke jachtbouwers van Europa." Hij wijst naar een stoere prent aan de muur van zeilheld Eric Tabarly: "Vergeet hem niet." En vervolgt: "Fransen houden van mooi én praktisch. Daar herken ik wel wat in."

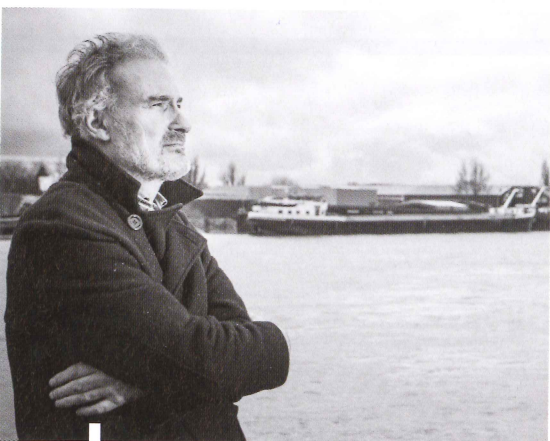
Discussie

Willem Nieland is goed in markante *one-liners*. "De beste ontwerper is degene die tegelijkertijd aan zoveel mogelijk dingen kan denken." Of een klassieker van de *godfather* van de automobiel, Henry Ford: "Had ik altijd naar m'n klanten geluisterd, dan waren er helemaal geen auto's, hooguit snellere paarden." Los van de soms geestige statements gaat Nieland ook graag mee in een goede discussie. "Luis-teren en kijken zijn belangrijke ontwerp-tools. Ze leveren input, stof tot nadenken die tot een ontwerp leidt. Luisteren en kijken leerde ik van mijn vader. Hij was muzikant, onder andere pianist in een showband op de Holland-Amerikalijn. Verder was hij kunstschilder, eentje die in iedere wolk iets bijzonders zag. Kijken, luisteren met je ogen en daar op creatieve wijze mee aan de slag gaan."

Kunstmatige grens

Zijn eerdergenoemde successen kleuren Nieland's imago als pursang ontwerper van motorjachten. "Liever laat ik me daardoor niet in een hokje drukken", zegt hij echter "Ik ontwerp ook graag zeiljachten, recent de nieuwste pilothouse van de Atlantic-werf in Harlingen of eerder m'n eigen zeiljacht." Vooral motorjachten ontwerpen en ondertussen zelf op een zeiljacht stappen? Nieland: "De scheiding tussen zeilen en motorbootvaren is een kunstmatige grens. Ik mag dan een denker zijn, ik ben ook praktisch. Verder ben ik opgevoed met spaarzaamheid. Vaar ik naar Noorwegen of Engeland, waar ik graag kom, dan scheelt zeilen brandstof. Het is stil en een zeiljacht weet goed raad met het varen in golven. In feite is een zeiljacht een perfecte hybride."

Wat niet wegneemt dat Nieland het vanaf de flybridge door de golven zien klieven van een motorjacht ook fantastisch vindt. "Het gaat mij om het varen van a naar b, waarbij ook een zeiljacht best mag worden uitgerust met een forse inboardmotor om ook in windstiltes te kunnen opschieten." De forse Steyr-dieselmotor in z'n eigen zeiljacht is hiervan het concrete bewijs. Nieland: "De grootte van het motorvermogen koppel je niet aan het hokje motor-

jacht of zeiljacht, maar aan de toepassing. Dat begrijpt iedereen.”

Praktisch

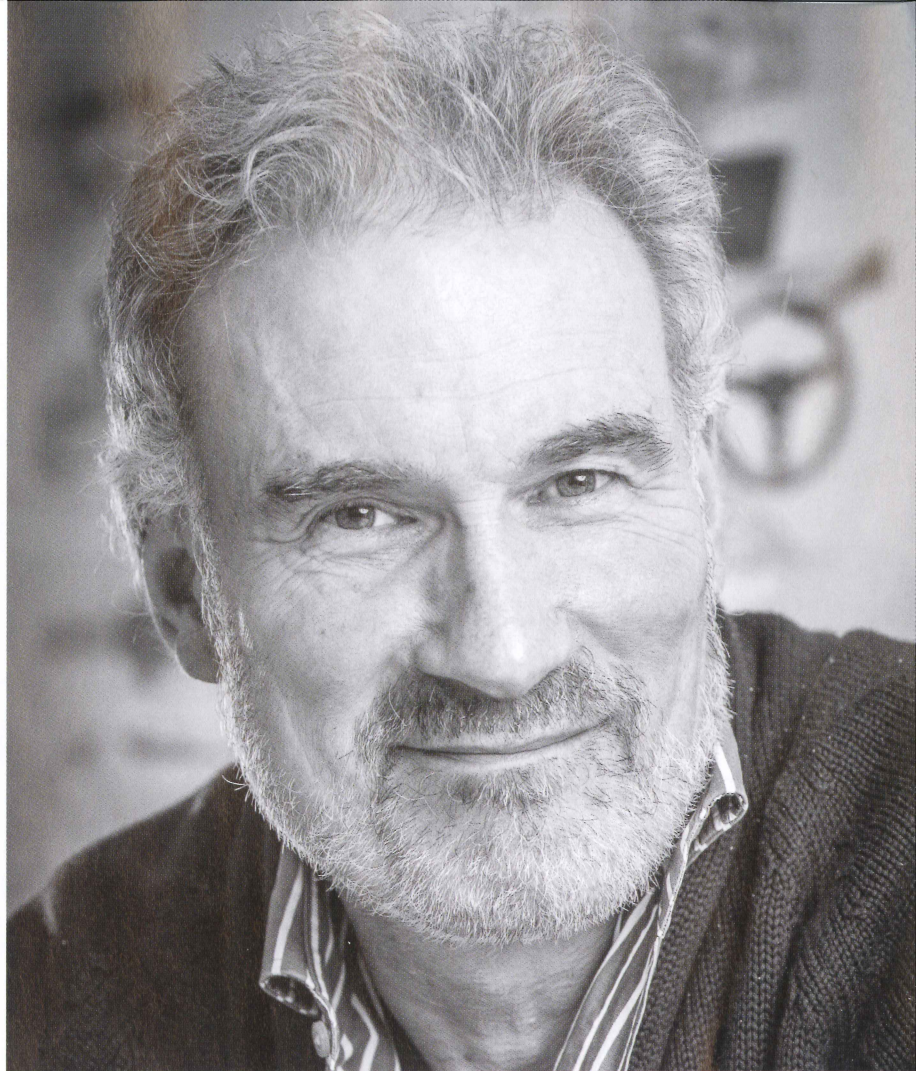
Bovenstaand voorbeeld geeft aan dat nadenken niet hoeft te leiden tot ingewikkelde uitkomsten. Nieland: “Vaar je ergens tegenaan, dan doe je dat waarschijnlijk met het voorschip. En dus maak ik het voorschip sterker dan CE vereist, de spiegel niet. En val je droog in een getijdhaven met het volle scheepsgewicht op, noem eens wat, een verdwaald winkelwagentje of een rots, dan wil je nog steeds dat je schip heel blijft. Zomaar een nuchtere reden om te kiezen voor een bouw materiaal als aluminium.” Met zijn verhaal ondersteunt hij ook de werven die zijn ontwerpen bouwen. “Ook al is een uitleg meestal niet ingewikkeld, je moet het wel even vertellen. Bovendien is marketing vaak iets dat bedrijven ‘erbij’ doen. Bij schepen die afwijken van het gemiddelde is dat niet genoeg, dus help ik de werven graag.”

Heel logisch eigenlijk, laat de ontwerper zelf z'n ontwerpen uitleggen. “Kun je het ontwerp uitleggen, dan klopt het hele plaatje. Dat werkt overtuigend, ook de klant begrijpt dan waar hij of zij naar kijkt. Ogenscheinlijk lege woorden als ‘concept’ en ‘vaarbeleving’ worden dan ook beter begrepen. De Korvet is hiervan een voorbeeld, een *go anytime, go anywhere*-schip.”

Enthousiast gaat Nieland verder: “De Korvets worden gebouwd door Deep Water Yachts en zijn van het soort: tanks vol, koelkast vol, sleutel omdraaien en wegwezen. Ze worden gebouwd van aluminium, een goede mix van gewicht en impactsterkte. En om *anytime* weg te kunnen is het lijnenplan zodanig vormgegeven dat een ‘zeevriendelijke’ romp ontstaat, die spaarzaam omgaat met brandstof.” Ook goed (uit)zicht is een van Nielands stokpaardjes, inclusief lange zichtlijnen naar binnen. “Halletjes en gangetjes die ruimte opslokken, daar hou ik niet van. Alle ruimte slim benutten vind ik een van de hoogtepunten tijdens het ontwerpen. Dat is ook wel een beetje mijn handelsmerk.” En het maken van het lijnenplan? “Inderdaad, dat is misschien wel het allermooist.”

Varen

Dat het niet gaat om het bootbezit maar om het varen, iets dat je tegenwoordig

“Beperkingen in een ontwerp opdracht geven mij ruimte”

vaak hoort, daar is Willem Nieland het van harte mee oneens. “In welke boot dan, allemaal in dezelfde huurboot?” Nieland ziet ook wel dat mensen elkaar nadoen. “Maar krijg je de kans, dan wil je jezelf onderscheiden. Allemaal in dezelfde auto rijden, dat willen we ook niet,” gevolgd door zo’n *oneliner*: “Een ei bak je toch het liefst in je eigen pan.”

Dat het uiteindelijk wel om het varen gaat, weet Nieland natuurlijk best. “Dat geldt voor bootbezitters en ook voor jachtbouwers. Deze hebben het soms zo druk, dat ze zelf nauwelijks meer aan varen toekomen. En daar moeten we natuurlijk naartoe, zoveel mogelijk varen. Helaas heb je dan ook wel eens een verstopt dieselfilter op zee. Maar zit je later met een boekje in de

kuip tegen de pui, dan is alles weer goed”, lacht hij.

Mooi

Goed nadenken en uitdokteren, het is allemaal waar. Maar ook Nieland blijft een kwajongen. “Ook ik begin een ontwerp wel eens andersom, met het uiterlijk. De functie volgt dan daarna, zo lijkt het. Maar dat is lekker schijn”, lacht hij erbij. “Ik hou van mooie horloges, die je soms móét hebben. Misschien is de Korvet 8 GTL er ook zo eentje. Ik hoop op het compliment ‘mooi’ en op ‘blijvend mooi’ hoop ik nog meer. Vraag je een kind naar z'n mooiste auto, dan is dat nog altijd de Porsche 911. Kennelijk is echt mooi, mooi voor het leven. Duurzaam mooi, ik geloof daarin.”